

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2018/2019.

1. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Egyre több a kóbor kutya a városban, de persze látni csak elvétve lehet őket. A kutya-falka vezére, egy jól megtermett terrier úgy tűnik, nem állhatja a kamera lencsáját. Ha kutya lennék, csak mert ez egy szubjektív műfaj, biztosan nyilatkoznék. A városi kóbor dögök választott vezéréként elmondanám, hogy nincs mit ennünk, persze valahogy mégis élünk, ha jobban meggondolom. Ha ember lennék, mivel vitán felül az vagyok, interjút is készítenék szőrösebb önmagammal. A kamera egyik oldalán megértően bólogatnék, és empátiákkal néznék a szemembe, a másik oldalán pedig habzana a szám az üres gyomromtól. Megkérdezném, hogy viselem az állapotom, és mit szólok a kóbor sorstársaimhoz? De válaszul csak vicsoznék, mert mint azt a kamera lencsájában láthatom, magam is egy kóbor és kivert dög vagyok. És ahogy a kóbor dögök általában, csak keveset és ritkán beszélek. Közben arra gondolnék, hogy kutyaül érzem magam, és ez csak rosszabb lesz, mert jönnek a mínuszok. Jönnek a mínuszok, ugatnám a mikrofon habkönnyű szivacsába. Erre csupasz, és mit sem sejtő énem megkérdezné az operátort, hogy ő érti-e, mit ugat ez a dög.

(Hernyák Zsóka: Jönnek a mínuszok)

1. **Írd ki** a szemelvényből a megfelelő **létigéket!**

a) jövő idejű létige: _____

b) tagadó formájú létige: _____

2. **Keress ki** a szövegből a **minőségjelzői** szerepű **összetett szót!**

_____

3. A szöveg **második** mondatából **keress ki** a **birtokos** szószerkezete(ke)t!

_____

4. A szemelvény **első** mondatából **írd ki** azt a **szót**, amelyben a következő **meghatározásnak megfelelő** magánhangzó található:

A kiejtés időtartama szerint rövid, a nyelv vízszintes mozgása szerint magas, a nyelv függőleges mozgása szerint középső nyelvállású (középzárt), az ajkak működése szerint pedig ajakkerekítéses: _____

5. **Keress ki** a szövegből **két** olyan **szószerkezetet**, amelynek a **jelzői tagja befejezett melléknévi igenév!**

_____

6. **Keress ki** a szemelvény **hatodik** mondatából azt a **két szót**, amelyek **megfelelnek** a következő **alaktani képleteknek!**

a) **igekötő+szótó+képző+rag:** _____

b) **szótó+képző+jel:** _____

7. **Válaszolj** az alábbi kérdésekre!

a) Aláhúzással jelöld, hogy az alább felsoroltak közül mely mássalhangzótörvény található meg az *önmagammal* szó kijelölt helyén!

- *zöngéesség szerinti részleges hasonulás*
- *képzés helye szerinti részleges hasonulás*
- *írásban nem jelölt teljes hasonulás*
- *írásban jelölt teljes hasonulás*

b) **Húzd alá** a következő mondatban a **helyes állítást!**

A *megtermett* szóban *zöngéssé válás* / *zöngétlenné válás* történik.

c) **Írd a vonalra**, milyen mássalhangzótörvény(ek) található(k) az alábbi szóban!

állhatja: _____

8. **Oldd meg** a következő, **idegen szavakkal** kapcsolatos feladatokat!

a) **Helyettesítsd** az alábbi mondattörvény kiemelt szavát egy **magyar szinonimájával!**

...és *empatikusan* néznék a szemébe...

_____

b) A szemelvény **mely idegen eredetű szavaira utalnak** a következő leírások?

- *a hanghullámokat elektromos rezgésekké alakító készülék:*

_____

- *az egyénből, annak tudatából, érzésvilágából kiinduló; egyéni, személyes:*

_____

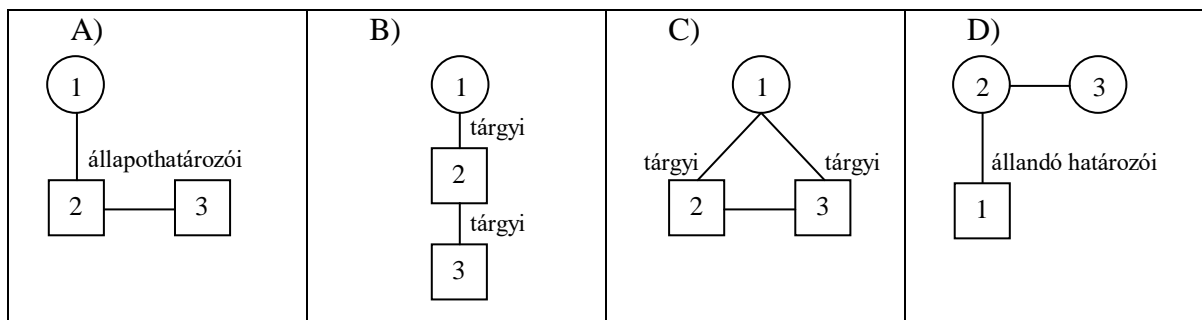
- *a film felvételét, fényképezését vezető szakember; a tv-kamerát kezelő szakember:*

_____

9. **Olvasd el** a következő összetett mondatot, majd **oldd meg** a feladatokat!

Megkérdezném, hogy viselem az állapotom, és mit szólok a kóbor sorstársaimhoz?

- a) Függőleges vonalakkal **jelöld a tagmondatok határát!**
- b) A mondat **kötőszava(i)** a következő(k): _____
- c) **Melyik utalószt** illesztenéd az **első és a második** tagmondat határára? _____
- d) **Melyik ágrajz** felel meg a fenti mondatnak? **Keretezd be** a betűjelét!

10. **Elemezd** a következő **mondatot!** A **mondatrészeket** a szokásos módon **jelöld!**

A kamera egyik oldalán megértően bólogatnék.

11. A *kutyafalka* szóösszetétel második tagja a kutyák összeverődött csoportjára utal. Az ilyen szavak közös neve a **gyűjtőnév**, melyen több egyedből álló csoportot értünk.

Töltsd ki a táblázatot a következő szavak segítségével! Minden gyűjtőnévhez **csak egy** egyednevet kapcsolj!

sertés, hangya, ló, szarvasmarha, juh, tyúk, méh, hal

	gyűjtőnév	egyed
pl.:	falka	<i>kutya</i>
a)	ménes	
b)	gulya	
c)	nyáj	
d)	konda	
e)	boly	

12. A magyarokhoz **legközelebb álló** nyelvrokonok:

- a) _____
 b) _____

13. **Egészítsd ki** a következő állítást!

- a) A(z) _____ szó hangalakjához két vagy több – egymással összefüggő – jelentés kapcsolódik.
- b) **Keress** egy olyan szót **a szemelvényben**, amely **megfelel a fenti meghatározásnak**, és **tárgyraggal** van ellátva! _____

14. **Írd le** az alábbi mondatok **aláhúzott**, betűkkel leírt dátumait **a megszokott módon** (számokkal, betűkkel, írásjelekkel)! **Ügyelj** a helyes todalékolásra!

- a) Petőfi Sándor *ezernyolcszázhuszonhárom január elsején* született Kiskőrösön.
 _____
- b) Első verse *ezernyolcszáznegyvenkettőben* jelent meg.
 _____
- c) Az *ezernyolcszáznegyvennyolc március tizenötödikei* események fontos alakja volt.
 _____
- d) Haláláig, *ezernyolcszáznegyvenkilencig* több mint ezer verset írt.
 _____

15. **Húzd alá** a helyes formát!

a) százalékkal:	%-al	%-kal	%-val
b) kilogrammot:	kg-ot	kg-mot	kg-t
c) Celsius-fokon:	°C-n	°C-on	°C-fokon
d) délnyugatra:	DNy-ra	Dny-ra	DNY-ra
e) négyzetméterenként:	m ² -nként	m ² -enként	m ² -ként

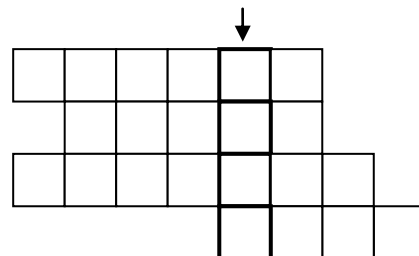
16. **Pótold** az alábbi szavak **hiányzó betűit**! A képről láthatod, melyek hiányoznak.

- a) d__csér, __rigy, mind__g, megb__zatas, na__v
 b) e__épp, bü__fa, óra__or, hajla__, más__épp

17. **Oldd meg** a keresztrejtvényt! A **kétjegyű mássalhangzókat egy mezőbe** írd!

- a)
 ... apátság alapítólevele:
 a szerzetesek kézzel írott könyve:
 az első magyar versünk nevének utolsó tagja:
 költői mű:

- b) A megoldásként kapott szót **írd be** az alább megadott két mondat közül **abba**, amely így **pontos definíciót** képez! Az idézett meghatározások a tankönyved 26. oldaláról valók.

A(z) _____ az egyének társadalmi érvényű eszközökkel és formában való reagálása a külvilágban, valamint önmagában tapasztalható ingerekre, jelenségekre.

A(z) _____ a társadalomban élő emberek beszédtevékenységét szolgáló eszközök rendszere, amely a valóság tükrözésére szolgáló egyezményes jelekből áll.

18. **Javítsd ki** a következő mondatokban a **nyelvhelyességi hibákat!** A **kijavított mondatot írd a vonalra!**

a) *Egyem meg is, milyen aranyos kislány!*

---

b) *Nem jelentkezett, mert nem szabad volt neki.*

---

c) *Sokáig nem juttunk át a határon a hosszú sor miatt.*

---

d) *Nem-e lenne kedved meginni egy teát?*

---

19. A **felszólító módú** igék esetében az **alanyi** és a **tárgyas** ragozás egyes szám 2. személyében **kettős alakokat használunk**; pl.: *aludj ~ aludjál*; *add ~ adjad*. A **rövidebb** alak **parancsot**, a **hosszabb** enyhébb **felszólítást**, **kérést** fejez ki. **Töltsd ki** a táblázatot a megadott **példák alapján!**

	pl.:	<i>vágd</i>	<i>vágjad</i>	<i>vágj</i>	<i>vágjál</i>
a)	<i>ró</i>				
b)	<i>hisz</i>				
c)	<i>fest</i>				
d)	<i>edz</i>				
e)	<i>üt</i>				

20. **Melyik közmondás** jut eszedbe a következő képről?

Megfejtés: _____

JAVÍTÁSI KULCS AZ 1. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2019. évi községi anyanyelvi verseny)

1. a) lesz
b) nincs (2 x 0,5 = 1)
2. habkönnyű (1)
3. kutyafalka vezére, kamera lencsáját (2 x 0,5 = 1)
4. több (1)
5. megtermett terrier, választott vezér, kivert dög (2 x 0,5 = 1)
6. a) megértően
b) habzana (2 x 0,5 = 1)
7. a) írásban jelölt teljes hasonulás
b) zöngétlenné válás
c) mássalhangzó-rövidülés és összeolvadás (4 x 0,25 = 1)
8. a) együttérzően, jóindulatúan, megértően, belátóan, türelmesen, toleránsan, emberségesen, elnézően, elfogadóan, lágyszívűen stb.
b) mikrofon; szubjektív; operatőr (4 x 0,25 = 1)
9. a) Megkérdezném,| hogy viselem az állapotom,| és mit szólok a kóbor sorstársaimhoz?
b) és
d) azt
d) C) (4 x 0,25 = 1)
10. A kamera egyik oldalán megértően bólogatnék.
biJ kiJ hH módH
(Elfogadható a *megértően* szó állapothatározói megjelölése is.) (5 x 0,2 = 1)
11. a) ló
b) szarvasmarha
c) juh
d) sertés
e) hangya (5 x 0,2 = 1)
12. a) vogulok vagy manysik
b) osztjások vagy hantik (2 x 0,5 = 1)
13. a) többjelentésű
b) lencsáját (2 x 0,5 = 1)
14. a) 1823. január 1-jén/1-én vagy 1823. jan. 1-jén/1-én
b) 1842-ben
c) 1848. március 15-ei/15-i vagy 1848. márc. 15-ei/15-i
d) 1849-ig (4 x 0,25 = 1)
15. a) %-kal
b) kg-ot
c) °C-on
d) DNy-ra
e) m²-enként (5 x 0,2 = 1)
16. a) dicsér, irigy, mindig, megbízás, naiv,

- b) **ek**képp, **bükk**fa, **óra**kor, **hajlakk**, **másképp** (10 x 0,1 = 1)
17. a) Tihanyi;
kódex;
siralom;
vers
- b) A **nyelv** a társadalomban élő emberek beszédtevékenységét szolgáló eszközök rendszere, amely a valóság tükrözésére szolgáló egyezményes jelekből áll. (5 x 0,20 = 1)
18. **Egyem is meg**, milyen aranyos kislány!
Nem jelentkezett, mert **nem volt szabad** neki.
Sokáig nem **jutottunk** át a határon a hosszú sor miatt.
Nem lenne-e kedved meginni egy teát? vagy **Nem lenne** kedved meginni egy teát? (4 x 0,25 = 1)
19. a) ródd, rójad, rój, rójál
b) hidd, higgyed, higgy, higgyél
c) ferd, fessed, fess, fessél
d) edzd, eddzed, eddz, eddzél
e) üsd, üssed, üss, üssél (20 x 0,05 = 1)
20. Ajándék lónak ne nézd a fogát! (1)